

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

MESTNA OBČINA
KRANJ

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Potrebe po izboljšanju varnosti v občinah

Maja Modic in Kaja Prislan Mihelič

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

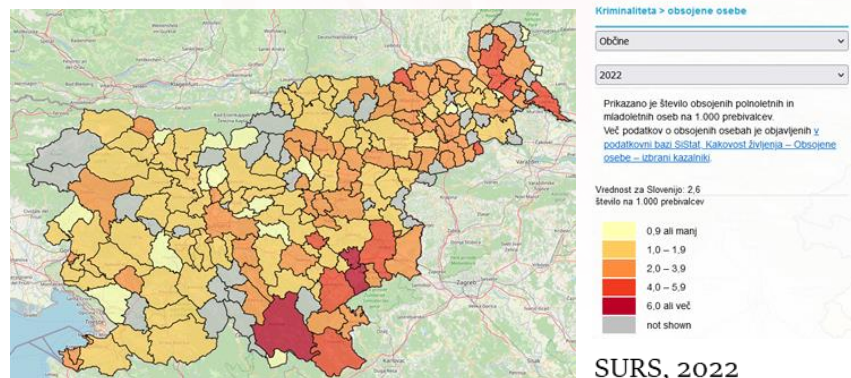
7.11.2023

Izhodišča

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

7.11.2023

- Sodelovanje civilne družbe pri pripravi in implementaciji varnostnih strategij ➡ ključno
- Varnostni izzivi se najmočneje odražajo in občutijo na lokalni ravni ↔ lokalne rešitve
potrebe in zmožnosti
lokalnih skupnosti
- Urbano / ruralno ➡ razlike v sociodemografskih, okoljskih in varnostnih vidikih

Kontekst

Stockholm, Švedska (Kang idr., 2023)

Fotografije delov mesta – „nevarno“

Fotografije delov mesta – „varno“

Razlike med zaznavami virov ogrožanja med prebivalci in policisti (Sotlar in Tominc, 2019)

Zadovoljstvo z zagotavljanjem varnosti in z občutkom varnosti (Prislan in Lobnikar, 2020)

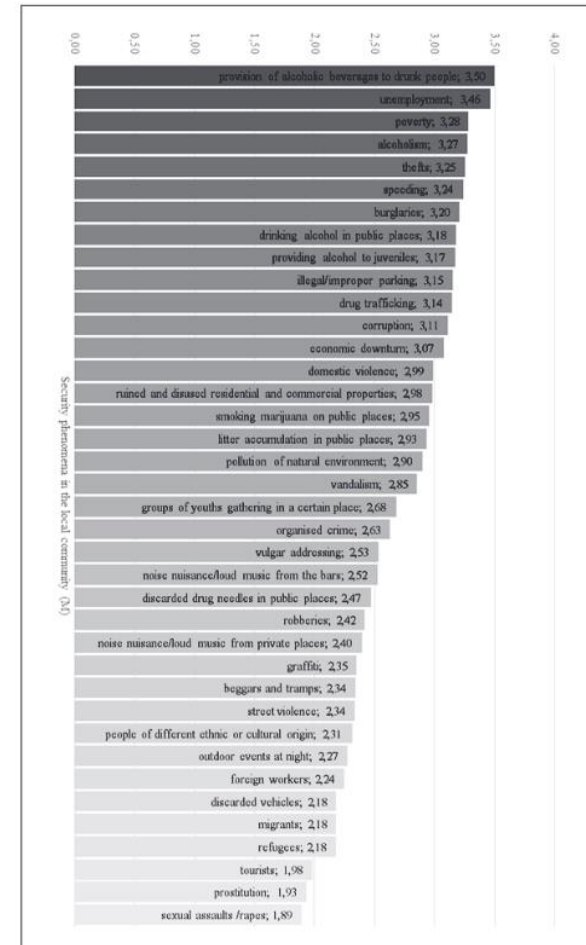
Daljši odzivni čas intervencij → večja zaskrbljenost glede neodzivnosti policije (Meško idr., 2019)

Dobro poznavanje ljudi, pogostejši stiki → boljši pretok informacij (Eman in Bulovec, 2021; Eman idr., 2021)

Slovensko podeželje

Arizona, ruralno obmejno območje: dobri medsosedski odnosi in delo policije (Crockner idr., 2022)

	M	S. O.	Se strinjam (4 + 5) v %	Faktorska utež	Faktor KMO = 0,734
V soseski, kjer živim, je policija dovolj prisotna.	3,04	1,18	33,9	0,528	Institucionalno zagotavljanje varnosti M= 2,95 S. O. = 0,79
Z učinkovitostjo policije sem zadovoljen.	3,21	1,08	39,2	0,754	
Zaupam v delo policije.	3,40	1,06	49,8	0,647	
Zadovoljen sem z delom občinskih redarjev.	2,56	1,12	29,3	0,705	
Občina naredi veliko za zagotavljanje varnosti in reda v moji bivalni soseski.	2,64	1,09	20,3	0,704	
Zadovoljen sem z delom zasebnih varnostnih služb.	2,82	1,03	22,3	0,593	Občutek varnosti M = 4,48 S. O. = 0,67
V svojem domu se počutim varno.	4,56	0,67	93,8	0,864	
V svoji soseski se počutim varno.	4,41	0,76	87,9	0,850	

Namen

Namen prispevka je predstaviti ugotovitve raziskave o mnenju prebivalcev glede ukrepov, ki bi jih bilo treba okrepiti pri zagotavljanju varnosti v občinah, kjer živijo.

Raziskovalna vprašanja:

- Na katerih področjih imajo prebivalci največja pričakovanja glede zagotavljanja varnosti v občinah, kjer prebivajo?
- Katere ukrepe zagotavljanja varnosti prebivalci najbolj podpirajo in katere najmanj?
- Ali obstaja razlika v pričakovanjih glede področij zagotavljanja varnosti v občinah med prebivalci urbanih in ruralnih območij?

Metoda in vzorec

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

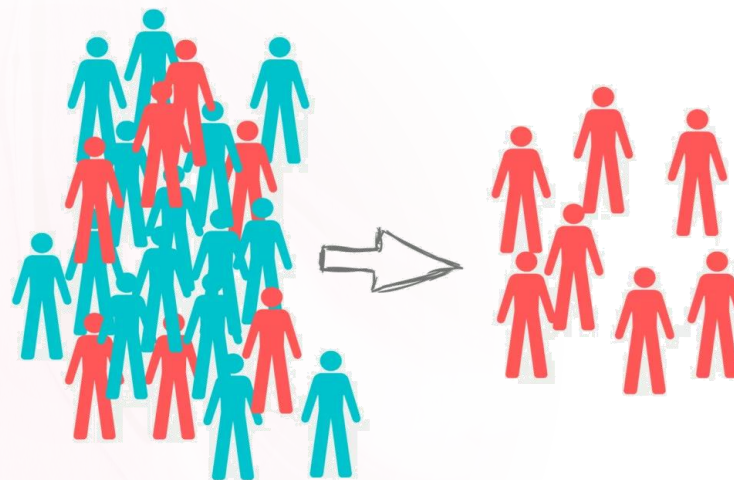
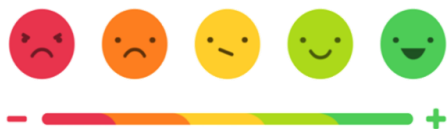
7.11.2023

Metoda

- Terensko anketiranje (2022)
- 1145 prebivalcev 23 občin v osmih PU
- Vprašalnik sestavlja 14 vsebinskih sklopov (223 spremenljivk)

Podatki

- 525 prebivalcev iz ruralnih okolij
- 7. vsebinski sklop (zaznana uspešnost) – 12 spremenljivk

47 % moških in 53 % žensk

M(bivanje) = 31 let (1-84)

M(starost) = 41 let (18-88 let)

58 % brez ustreznega dohodka

52 % zaposlenih

60 % SŠ ali OŠ izobrazba

92 % prebiva v samostojnih hišah

61,3 % iz strnjjenih vaških naselij

Na kakšen način oziroma s katerimi ukrepi bi lahko občina, v kateri živite, v prihodnje učinkovito zagotavljala varnost?

Ključna skupna pričakovanja prebivalcev

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

7.11.2023

Spremenljivke	Fakt. utež	M	Med.	S.O.
Samozaščita (% variance: 8,574; M = 3,04; S.O. = 0,88; $\alpha = 0,752$; $t(1.144) = 1,401$)				
Najem zasebnovarnostnih storitev	0,865	2,87	3	1,14
Ustanavljanje varde na področju zagotavljanja varnosti	0,539	2,53	2	1,31
Krepitev prostovoljnega dela na področju zagotavljanja varnosti	0,477	3,51	4	1,05
Zavarovanje premoženja pri zavarovalnicah	0,436	3,24	3	1,15
Promet in javna površina (% variance: 8,210; M = 3,75; S.O. = 0,93; $\alpha = 0,786$; $t(1.142) = 27,190^{***}$)				
Jasno označena varna pot v šolo	0,798	3,92	4	1,07
Omejitve hitrosti prometa s signalnimi opozorili	0,629	3,90	4	1,09
Boljša javna razsvetljava	0,472	3,43	4	1,18
Izobraževanje in ozaveščanje (% variance: 7,318; M = 3,74; S.O. = 0,94; $\alpha = 0,779$; $t(1.144) = 26,530^{***}$)				
Vključevanje varnostnih vsebin v izobraževalni proces vrtcev in šol	0,713	3,75	4	1,05
Obveščanje in osveščanje preko (lokalnih) medijev	0,656	3,72	4	1,03

Vključevanje drugih družbeno pomembnih organizacij (% variance: 7,138; M = 3,56; S.O. = 0,99; $\alpha = 0,731$; $t(1.144) = 19,303^{***}$)

Vključevanje nevladnih organizacij, društev	0,818	3,75	4	1,05
Delo centrov za socialno delo	0,552	3,70	4	1,07

Kaznovalna politika (% variance: 7,029; M = 3,93; S.O. = 0,91; $\alpha = 0,696$; $t(1.144) = 34,810^{***}$)

Dosledno kaznovanje kršiteljev	0,800	4,00	4	1,01
Uveljavljanje alternativnih oblik kaznovanja za manjše prestopke	0,515	3,86	4	1,05

Skupnostna skrb (% variance: 6,455; M = 3,54; S.O. = 0,96; $\alpha = ,627$; $t(1.144) = 18,992^{***}$)

Skrb za bolj urejeno in čisto okolje	0,621	3,79	4	1,08
Izmenjava telefonskih števil med sosedi	0,568	3,29	3	1,15

Nove tehnološko podprte varnostne rešitve (% variance: 6,154; M = 3,74; S.O. = 0,94; $\alpha = 0,643$; $t(1.143) = 26,746^{***}$)

Enotna telefonska številka za klice v sili	0,660	3,79	4	1,14
Nove tehnične rešitve v prometu	0,536	3,70	4	1,04

Policijsko delo (% variance: 5,935; M = 3,08; S.O. = 0,99; $\alpha = ,612$; $t(1.144) = 2,857^*$)

Večja pooblastila občinskim redarjem	0,656	2,78	3	1,22
Več policistov	0,586	3,39	3	1,12

Primerjava: ruralna in urbana okolja

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

7.11.2023

	Ruralna okolja		Urbana okolja		t
	M	S. O.	M	S. O.	
Samozaščita	3,04	0,90	3,03	0,89	0,286
➔ Promet in javne površine	3,67	0,94	3,81	0,93	-2,518**
Izobraževanje in ozaveščanje	3,72	0,94	3,76	0,94	-0,723
Vključevanje drugih družbeno pomembnih organizacij	3,50	1,02	3,61	0,96	-1,851*
➔ Skupnostna skrb	3,64	0,94	3,45	0,97	3,236****
Kaznovalna politika	3,92	0,93	3,45	0,86	-0,393
Nove tehnološko podprte varnostne rešitve	3,73	0,94	3,75	0,94	-0,306
➔ Policijsko delo	3,02	1,00	3,13	0,98	-1,982**

Sklepne ugotovitve

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

7.11.2023

- ✓ Doslednejše kaznovanje kršiteljev, varnejše šolske poti, več vključevanja varnostnih vsebin v izobraževalne procese, uvedba enotne telefonske številke za klic v sili
- ✗ Najem zasebnovarnostnih storitev in večja pooblastila občinskim redarjem
- ≠ Urbana okolja: okrepitev varnosti na področju prometa in javnih površin ter policijskega dela
Ruralna okolja: večje potrebe po izboljšanju skupnostne skrbi
- ?